

เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษา

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน)

กลุ่มบูรณาการ

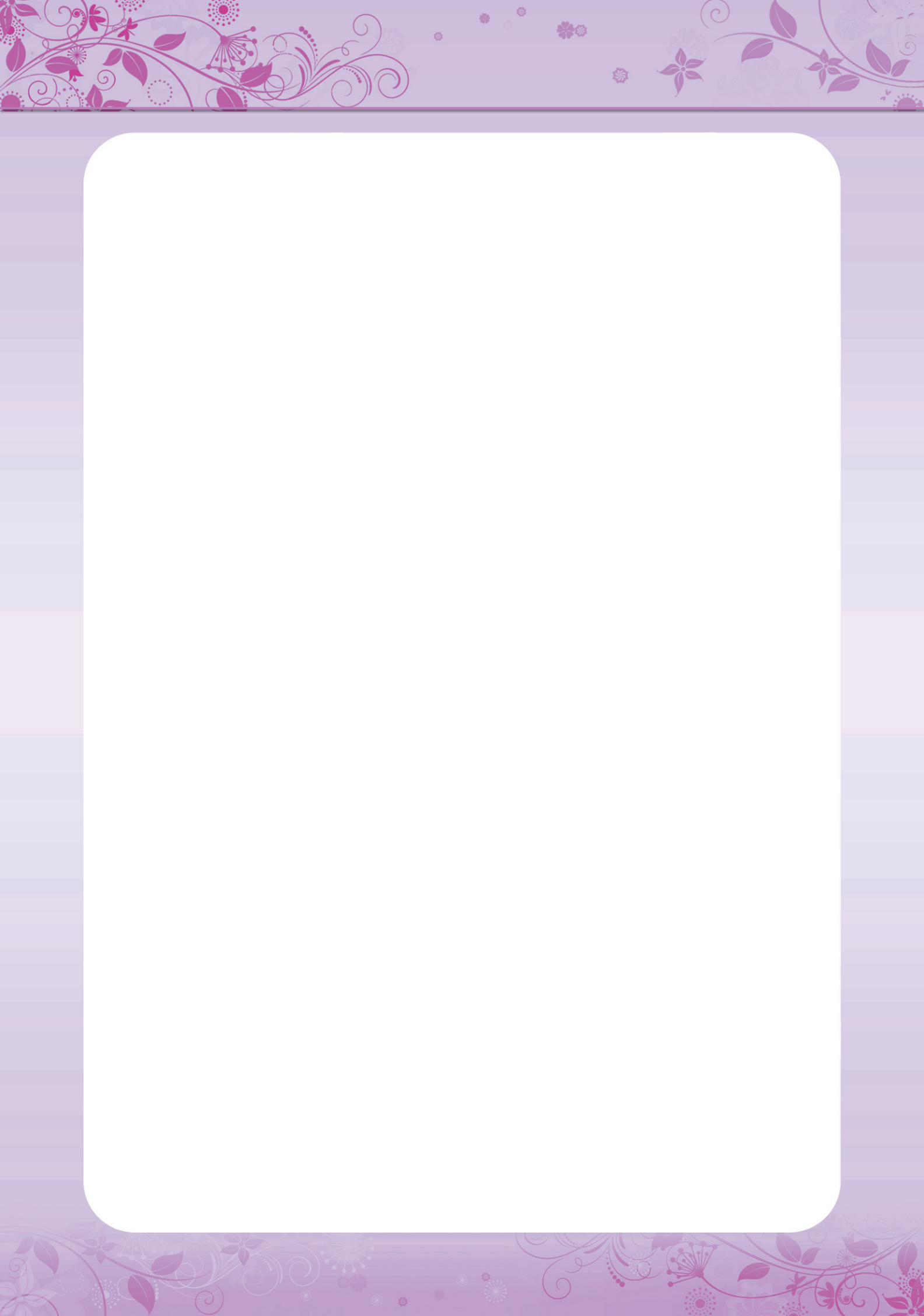
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐

อาเซียนศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

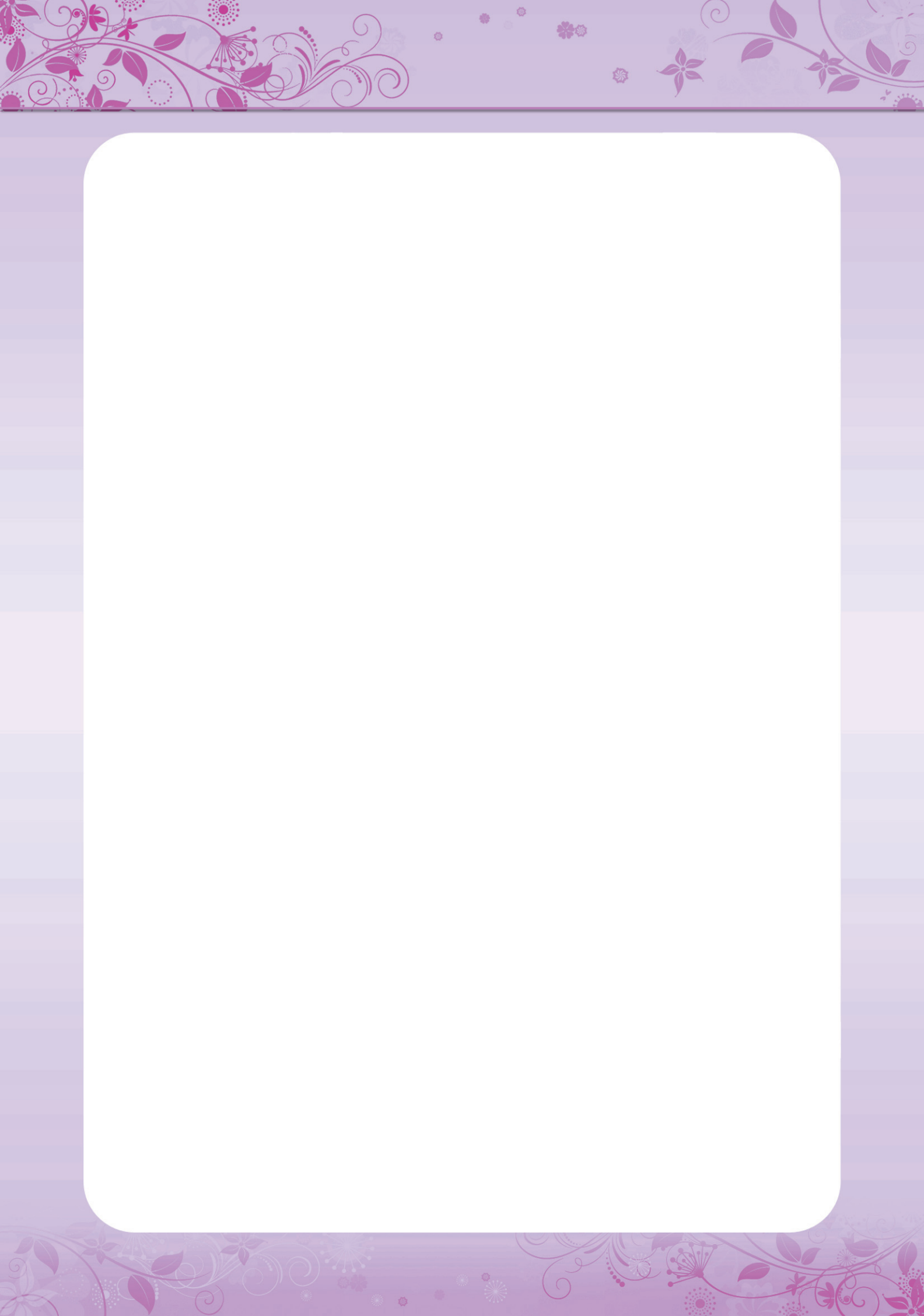
สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

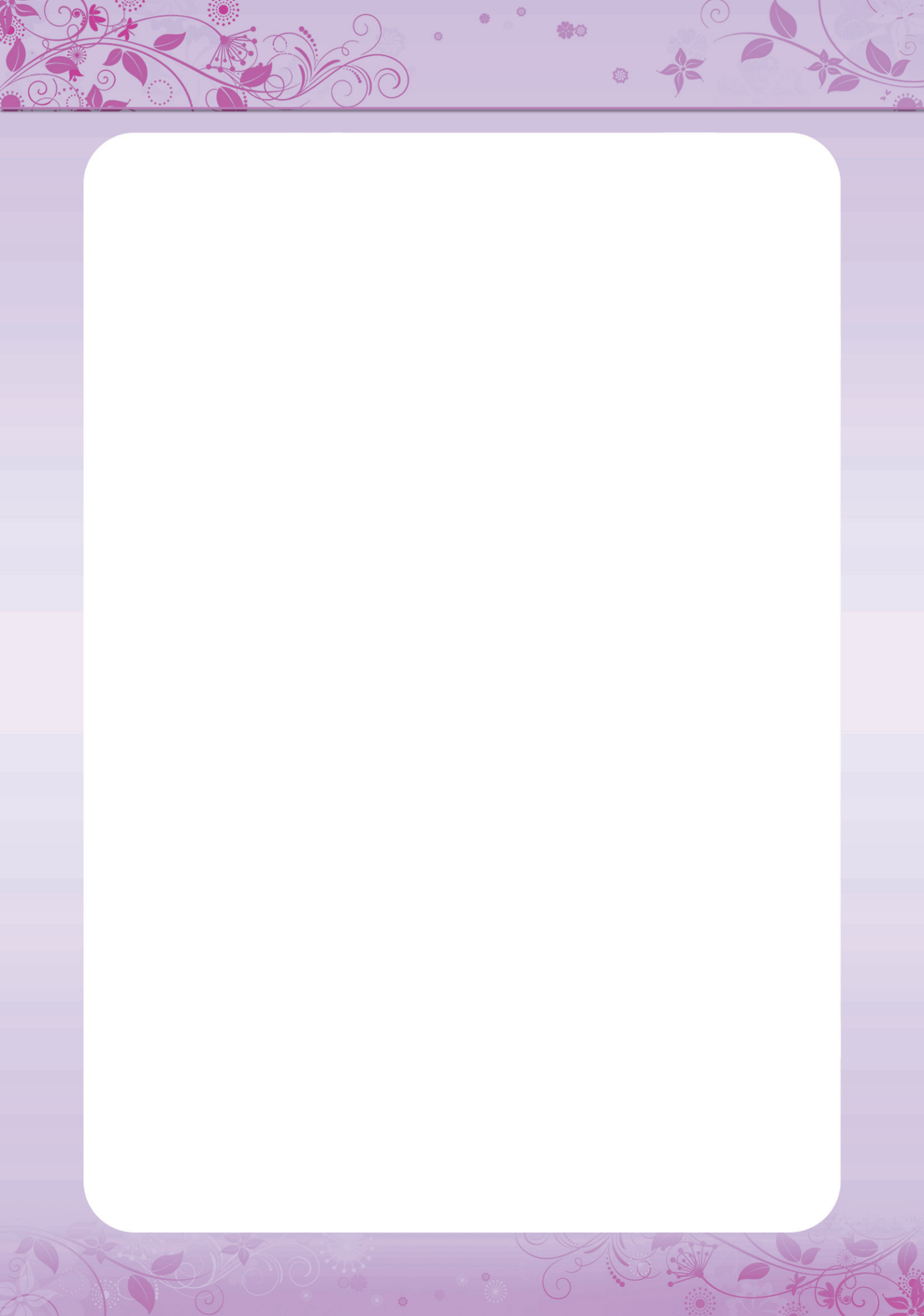
สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สารบัญ	ก
หน่วยย่อยที่ ๑ เรื่อง เพื่อนบ้านของเรา	๑
แบบทดสอบก่อนเรียน	๓
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง วาดภาพแผนที่โลก	๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง อารยธรรมจีน และอินเดีย กับกลุ่มประเทศอาเซียน	๗
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ประชาคมอาเซียน	๑๑
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ความเหมือนและความต่าง ของประเทศในกลุ่มอาเซียน	๑๕
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๘
หน่วยย่อยที่ ๒ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของกลุ่มอาเซียน	๑๙
แบบทดสอบก่อนเรียน	๒๑
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สัญลักษณ์ทางภูมิศาสตร์	๒๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของกลุ่มอาเซียน	๒๖
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะ ทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ	๓๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่มีผลต่อ ประเทศในกลุ่มอาเซียน	๓๑
แบบทดสอบหลังเรียน	๓๒

หน่วยย่อยที่ ๑
เพื่อนบ้านของเรา

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อาเซียนศึกษา

หน่วยย่อยที่ ๑ เรื่อง เพื่อนบ้านของเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

๑. โลกแบ่งออกเป็นทวีป
ก. ๔ ทวีป
ข. ๕ ทวีป
ค. ๖ ทวีป
ง. ๗ ทวีป
๒. ประเทศในกลุ่มอาเซียน ตั้งอยู่ในทวีปใด
ก. ทวีปอเมริกา
ข. ทวีปเอเชีย
ค. ทวีปยุโรป
ง. ทวีปแอฟริกา
๓. การกำเนิดอาเซียน มีจุดประสงค์ที่แท้จริงคือ
ก. รวมกลุ่มค้าขาย
ข. ต่อต้านสหรัฐอเมริกา
ค. ต่อต้านการปกครองแบบคอมมิวนิสต์
ง. ต่อต้านการปกครองแบบประชาธิปไตย
๔. อินโดจีนหมายถึง
ก. ดินแดนที่อยู่ระหว่างวัฒนธรรมจีนกับอินเดีย
ข. ดินแดนที่เป็นเมืองขึ้นของจีนและอินเดีย
ค. เป็นชื่อเดิมของประเทศอินโดนีเซีย
ง. ชื่อช่องแคบที่ใช้ในการเดินเรือ
๕. ข้อใดต่อไปนี้อย่างต่างจากพวก
ก. ปราสาทหินพิมาย
ข. นครหลวงเว้
ค. เครื่องสังคโลก
ง. เทศกาลกินเจ
๖. ลักษณะใดต่อไปนี้อย่างไทยไม่ได้รับมาจากอินเดีย
ก. ภาพเขียนรามเกียรติ์
ข. การแต่งกายของนาฏศิลป์
ค. พิธีกรรมทางศาสนาพราหมณ์
ง. การกินอาหารโดยใช้ตะเกียบ
๗. สัญลักษณ์ของอาเซียนคือ
ก. เส้นด้าย ๑๐ เส้น มัดรวมกัน
ข. ต้นข้าว ๑๐ ต้น มัดรวมกัน
ค. เชือก ๑๐ เส้น มัดรวมกัน
ง. ต้นหญ้า ๑๐ ต้น มัดรวมกัน
๘. ข้อใดต่อไปนี้อย่างกล่าวถึงเสาหลักอาเซียนได้ถูกต้อง
ก. ความร่วมมือทางการเมือง
ข. ความร่วมมือทางด้านการเศรษฐกิจ
ค. ความร่วมมือทางด้านวัฒนธรรม
ง. เกี่ยวข้องทั้ง ๓ ข้อ
๙. ประเทศใดต่อไปนี้อย่างมีการปกครองคล้ายไทยมากที่สุด
ก. เมียนมาร์
ข. ลาว
ค. สิงคโปร์
ง. มาเลเซีย
๑๐. ประเทศใดต่อไปนี้อย่างมีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกับไทยมากที่สุด
ก. เมียนมาร์
ข. ลาว
ค. สิงคโปร์
ง. มาเลเซีย

ใบงานที่ ๐๓
เรื่อง วาดภาพแผนที่โลก

คำชี้แจง นักเรียนวาดภาพแผนที่โลก ลงรายละเอียด ต่อไปนี้ และระบายสีให้สวยงาม

๑. ประเทศคอมมิวนิสต์
๒. ประเทศต่อต้านคอมมิวนิสต์
๓. พันธมิตรสหรัฐอเมริกา
๔. ประเทศพันธมิตรของสหภาพสาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียต

ภาพ.....

สัญลักษณ์

☐ ประเทศคอมมิวนิสต์	☐ ประเทศต่อต้านคอมมิวนิสต์
☐ พันธมิตรสหรัฐอเมริกา	☐ ประเทศพันธมิตรของสหภาพสาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียต

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบความรู้ที่ ๐๑ เรื่อง ทวีป
สำหรับนักเรียน ป.๖

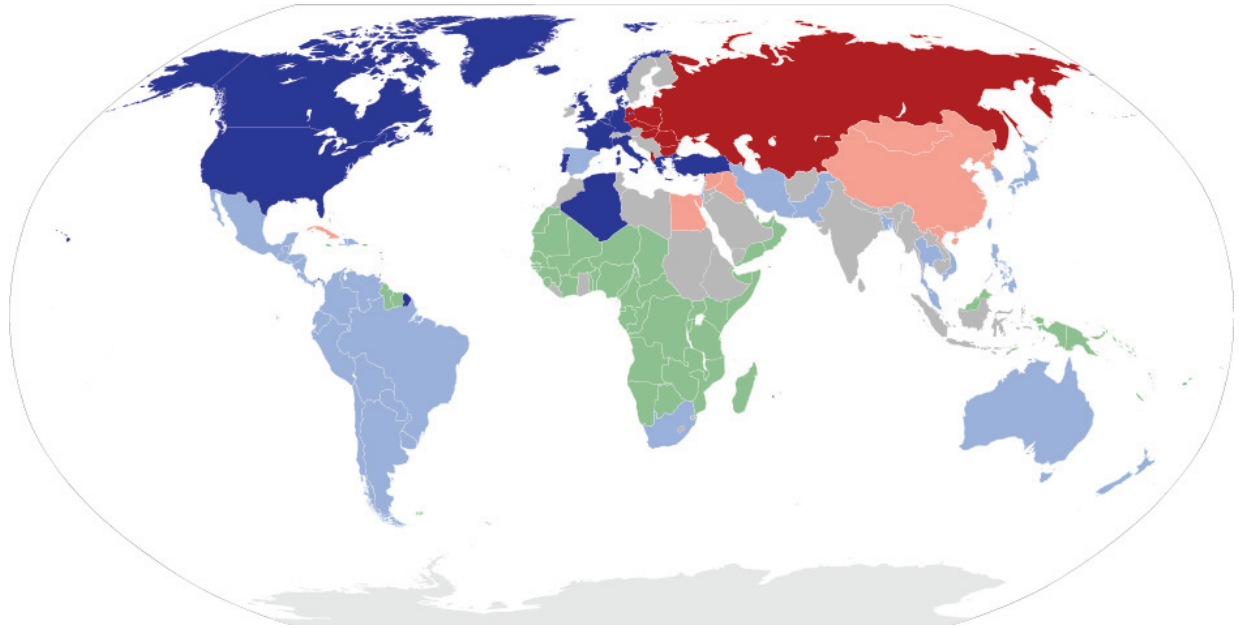

โลกได้แบ่งพื้นที่ออกเป็นทวีป ดังนี้

๑. ทวีปเอเชีย
๒. ทวีปยุโรป
๓. ทวีปแอฟริกา
๔. ทวีปอเมริกาเหนือ
๕. ทวีปอเมริกาใต้
๖. ทวีปออสเตรเลีย
๗. แอนตาร์กติกา

ใบความรู้ที่ ๐๒ สำหรับนักเรียน ป.๖

เรื่อง พื้นที่แสดงอาณาเขตของสงครามเย็น

สัญลักษณ์

- ประเทศสมาชิกองค์การสนธิสัญญาป้องกันแอตแลนติกเหนือ (ต่อต้านระบบคอมมิวนิสต์)
- ประเทศพันธมิตรของสหรัฐอเมริกา
- ประเทศอานานิคม
- ประเทศสมาชิกสนธิสัญญาออร์ซอ (ระบบคอมมิวนิสต์)
- ประเทศพันธมิตรของสหภาพสาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียต
- ประเทศที่ไม่เกี่ยวข้อง

ป.๑๐.๑/ผ.๒-๐๓

ใบงานที่ ๐๓

เรื่อง อารยธรรมจีนและอินเดียกับกลุ่มประเทศอาเซียน

คำชี้แจง นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. ทำไมเรียกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ว่า อินโดจีน

.....
.....
.....

๒. ทำไมวัฒนธรรมอินเดียจึงเข้ามาในประเทศกลุ่มอาเซียนมากกว่าวัฒนธรรมจีน

.....
.....
.....

๓. ยกตัวอย่างวัฒนธรรมของจีนที่ปรากฏในท้องถิ่นของนักเรียน ๒ อย่าง

๑.
.....
๒.
.....

๔. ถ้านักเรียนเดินทางไปประเทศเวียดนาม นักเรียนจะพบกับวัฒนธรรมใดมากที่สุด

เพราะอะไร.....
.....
.....

๕. ให้นักเรียนยกตัวอย่างวัฒนธรรมของจีนและอินเดียที่ไทยได้นำมาผสมผสานกับวัฒนธรรมไทย

.....
.....

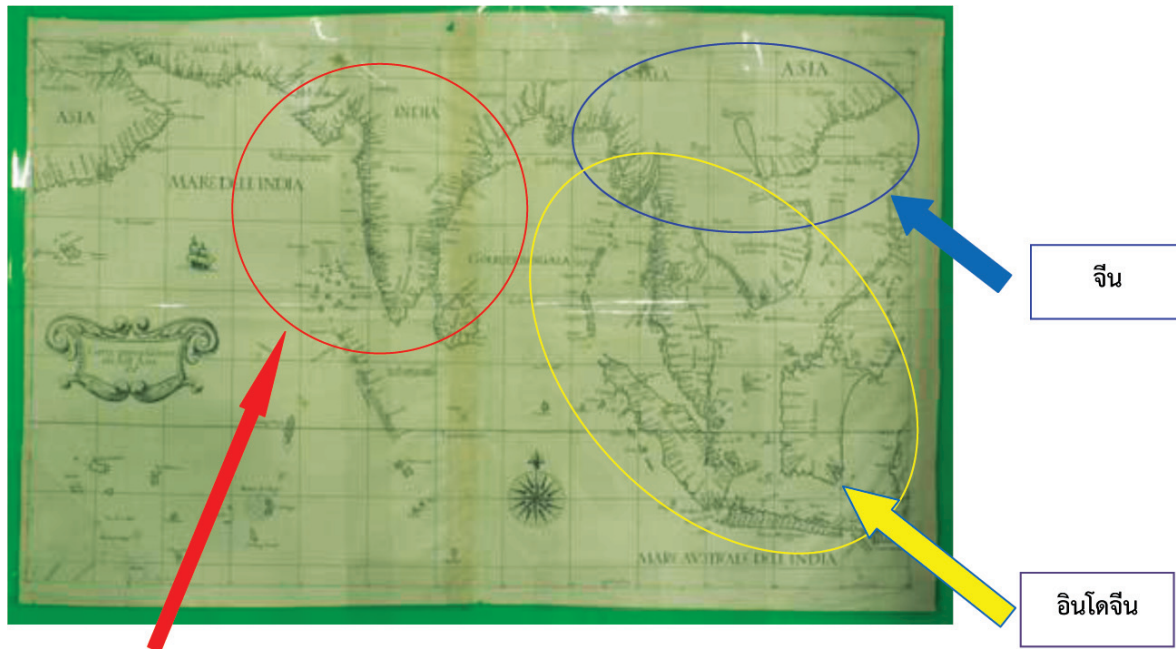
ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบความรู้ที่ ๐๑ สำหรับนักเรียนชั้น ป.๖

เรื่อง อารยธรรมจีน และอินเดีย ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีอีกชื่อหนึ่งว่า “อินโดจีน” หมายถึงภูมิภาคที่ได้รับอารยธรรมอินเดียและอารยธรรมจีน อันเนื่องมาจากที่ตั้งอยู่ตรงกลางระหว่างสองประเทศนั่นเอง และจากประวัติศาสตร์ที่มีมาอย่างยาวนาน ทั้งประเทศอินเดียและประเทศจีนก็มีการติดต่อค้าขายมาตลอด ไม่ว่าจะเป็นทางบกหรือทางน้ำ ประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จึงกลายเป็นทางผ่านที่สำคัญ เป็นที่พักสินค้า เติมน้ำจืด และที่หลบลมมรสุม การค้าขายนี้เองทำให้เกิดการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมทั้งจีนและอินเดีย

แผนที่ อินโดจีนแหล่งอารยธรรมของจีนและอินเดีย

อินเดีย

จีน

อินโดจีน

วัฒนธรรมของอินเดียที่เผยแพร่ในอาเซียน

๑. ศาสนา

ศาสนาจากอินเดียที่เข้ามาเผยแพร่ก่อนคือ ศาสนาพราหมณ์หรือฮินดู ซึ่งเป็นศาสนาที่นับถือเทพเจ้าหลายองค์ เช่น พระศิวะ พระพรหม พระนารายณ์ พระอินทร์ เมื่อพุทธศาสนารุ่งเรืองในอินเดีย โดยเฉพาะในสมัยพระเจ้าอโศกมหาราช (ครองราชย์ พ.ศ. ๒๖๙-๓๑๑) พระองค์ได้ส่งสมณทูตไปเผยแพร่พุทธศาสนาหลายแห่ง รวมทั้งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงทำให้ผู้คนในอาณาจักรต่างๆ ยอมรับนับถือพุทธศาสนาแทนศาสนาพราหมณ์ อย่างไรก็ตาม ใด ๆ ก็ดี ศาสนาพราหมณ์

ที่มาแผนที่ : <http://sale29.eurseree.com>

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

ยังคงมีอิทธิพลในราชสำนัก และในพระราชพิธีบางอย่าง พุทธศาสนาที่นับถือในสุโขทัยระยะแรกเป็นนิกายมหายาน ต่อมาในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช (พ.ศ. ๑๘๒๑-๑๘๔๒) ทรงนำพุทธศาสนานิกายเถรวาทแบบลังกาวงศ์ หรือนิกายหินยาน ซึ่งเคร่งครัดในพระธรรมวินัยกว่ามาเผยแพร่ ทรงนิมนต์พระสงฆ์จากตามพรลิงค์ หรือนครศรีธรรมราช ซึ่งมีความรู้แตกฉานในพระไตรปิฎก มาเทศน์สั่งสอนประชาชน ทำให้พุทธศาสนานิกายเถรวาทเป็นที่นับถือกันโดยทั่วไปจนปัจจุบัน

๒. ภาษาและวรรณคดี

การแพร่หลายของพุทธศาสนาในราชอาณาจักรไทยจนกลายเป็นศาสนาประจำชาติ ทำให้คำในภาษาบาลี ซึ่งใช้ในพุทธศาสนานิกายหินยานมีหลายคำปรากฏในภาษา ซึ่งใช้กันโดยทั่วไปในหมู่คนไทย ส่วนภาษาสันสกฤต ซึ่งเป็นภาษาของนักปราชญ์ในอินเดีย ก็มีอิทธิพลอยู่มาก แต่น้อยกว่าภาษาบาลี ในด้านวรรณคดี มหาकाพย์ที่ยิ่งใหญ่ของอินเดีย ๒ เรื่อง คือ รามายณะ หรือรามเกียรติ์ และมหาภารตะ เป็นที่รู้จักกันดีของคนไทย เรื่องรามายณะมาเล่นโจน หนึ่งใหญ่ และหนังตะลุง ยังมีวรรณคดีของอินเดียอีกหลายเรื่อง ที่คนไทยคุ้นเคย ที่รู้จักกันดีอีกเรื่องหนึ่งคือ นิทานชาดก ในพุทธศาสนา ซึ่งมีอิทธิพลต่อคนไทยในเรื่องการทำคุณงามความดี ละเว้นความชั่ว

พระราม พระลักษมณ์ พระนางสีดา หนุมาน จากมหากาพย์รามายณะ หรือ รามเกียรติ์

๓. กฎหมายและระบอบการปกครอง

กฎหมายเดิมของไทยที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า กฎหมายตราสามดวง ได้รับอิทธิพลจากอินเดียเช่นกัน (โดยผ่านทางมอญ) คือ คัมภีร์พระธรรมศาสตร์ในการตรากฎหมาย ซึ่งกล่าวถึงเนื้อหาสาระของกฎหมาย คัมภีร์อรรถศาสตร์ เป็นตำราทางด้านปกครองของอินเดีย หรือ “ความประพฤติของพระราชา” และหลักทศพิธราชธรรม หรือ “ธรรม ๑๐ ประการ ของพระราชา” ล้วนแล้วแต่มีกำเนิดในอินเดีย และมีอิทธิพลต่อระบอบการปกครองของไทยในสมัยก่อน

พระราชลัญจกร

พระคชลัญจกร

ปัณทัก

๔. ศิลปกรรม

ที่มารูปภาพ : krusutee.blogspot.com

ศิลปกรรมของอินเดีย ที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาทางด้านปฏิมากรรม เช่น พระพุทธรูป พระโพธิสัตว์ ด้านสถาปัตยกรรม เช่น สถูป เจดีย์ ด้านจิตรกรรม เช่น ภาพฝาผนัง มีอิทธิพลอย่างลึกซึ้งต่อศิลปกรรมของไทย อิทธิพลของเรื่องรามายณะ หรือรามเกียรติ์ ทำให้นาฏศิลป์ของอินเดีย มีอิทธิพลต่อนาฏศิลป์ไทยเช่นกัน ทั้งการแต่งตัว และท่าร่ายรำ อิทธิพลของวัฒนธรรมอินเดียดังที่กล่าวมา ไทยไม่ได้รับโดยตรงจากอินเดีย หากแต่รับผ่านเพื่อนบ้านของไทย คือ ขอม (เขมร) มอญ ลังกา สำหรับขอมยังมีอิทธิพลทางด้านภาษาต่อไทยเราด้วย นั่นคือ คำในภาษาเขมรหลายคำ กลายเป็นภาษาที่ใช้สำหรับพระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์ หรือราชาศัพท์

วัฒนธรรมของจีนที่เผยแพร่ในอาเซียน

อิทธิพลของจีนด้านศาสนา

จีนมีอิทธิพลต่อเวียดนามมาเป็นเวลานาน ธรรมเนียมปฏิบัติของชาวเวียดนามมีปรัชญาเอเชียตะวันออกเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังได้รับอิทธิพลทางศาสนา เช่น ศาสนาพุทธ นิกายมหายาน ลัทธิขงจื้อ และลัทธิเต๋า ซึ่งเกิดขึ้นในจีนทั้งหมด นอกจากนี้ในเวียดนามยังนิยมใช้ตะเกียบในการรับประทานอาหารเช่นเดียวกับประเทศในเอเชียตะวันออกประเทศอื่นๆ และอาหารเวียดนามส่วนใหญ่ก็ได้รับอิทธิพลจากจีนและฝรั่งเศสด้วย (ผู้คนที่รับประทานอาหารด้วยมือจะเป็นพวกที่ได้รับอิทธิพลจากอินเดียมากกว่าจีน ซึ่งรับประทานอาหารด้วยตะเกียบและมีชาเป็นเครื่องดื่ม)

ลักษณะความเชื่อทางศาสนาของชาวจีนในประเทศไทยผสมผสานความเชื่อของพุทธศาสนา การบูชาบรรพบุรุษ ลัทธิเต๋า ลัทธิขงจื้อ และการนับถือเทพเจ้า ชาวจีนจะนิยมไหว้เจ้าและไหว้บรรพบุรุษ ในขณะเดียวกันก็ทำบุญตักบาตรหรือให้ลูกบวชเรียนในพุทธศาสนา โดยไม่ถือว่ามีความขัดแย้งกัน ความเชื่อดั้งเดิมที่ชาวจีนรับมาจากบรรพบุรุษเน้นความกตัญญูต่อบุพการีและบรรพบุรุษ สอนให้บุคคลดำเนินชีวิตโดยไม่ฝืนธรรมชาติ รู้จักตนเอง เอาชนะตนเอง รู้จักพอ รู้จักสันโดษ การปกครองที่ตั้นนั้นไม่ควรใช้อำนาจมาก ไม่ควรมีกฎระเบียบมากเกินไปโดยธรรมชาติเหมือนชีวิตในครอบครัวเดียวกัน พิธีกรรมสำคัญ คือ ตรุษจีน สารทจีน เซ็งเม้ง เทศกาลกินเจ

ที่มา ข้อมูลและรูปภาพ : <https://th.wikipedia.org/> , <http://guru.sanook.com>

อิทธิพลทางด้านเศรษฐกิจ

ในฐานะที่จีนเป็นตลาดการค้าใหญ่ มีสินค้าต่าง ๆ ที่รัฐต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต้องการ เช่น เครื่องปั้นดินเผา ผ้าไหม จีนจึงบังคับให้รัฐต่าง ๆ ส่งเครื่องบรรณาการให้กับจีนก่อน แล้วจีนจึงค้าขายด้วย แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการแลกเปลี่ยน อาณาจักรที่ทำการค้าขายกับจีน คือ อาณาจักรพุนัน ศรีวิชัย อังนัม สุโขทัย อยุธยา รัตนโกสินทร์ ฯลฯ

"เด็กขี่ควายเป่าฟลุต" ภาพวาดของเวียดนาม

ป๑๐.๑/พ ๓-๐๓

ใบงานที่ ๐๓

เรื่อง ประชาคมอาเซียน

คำชี้แจง นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วยเสาหลักใดบ้าง

๑).....

๒).....

๓).....

๒. นักเรียนอธิบายตามหัวข้อต่อไปนี้

๑. ความหมายของเสาหลักที่ ๑ คือ

.....
.....
.....

๒. ความหมายของเสาหลักที่ ๒ คือ

.....
.....
.....

๓. ความหมายของเสาหลักที่ ๓ คือ

.....
.....
.....

๓. คำขวัญอาเซียน คือ

.....
.....
.....

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบความรู้ที่ ๐๑ เรื่อง ประชาคมอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้น ป.๖

ประชาคมอาเซียน แบ่งเป็น ๓ เสาหลัก ดังนี้

๑. ด้านการเมืองและความมั่นคงของภูมิภาคอาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างและอํารงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาคเพื่อให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สามารถแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งโดยสันติวิธี อาเซียนจึงได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community Blueprint) โดยเน้นใน ๓ ประการ คือ

๑) การมีกฎเกณฑ์และค่านิยมร่วมกัน ครอบคลุมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะร่วมกันทำเพื่อสร้างความเข้าใจ ในระบบสังคมวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่แตกต่างของประเทศสมาชิกส่งเสริมพัฒนาการทางการเมืองไปในทิศทางเดียวกัน เช่น หลักการประชาธิปไตยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมการต่อต้านการทุจริต การส่งเสริมหลักนิติธรรมและธรรมาภิบาล เป็นต้น

๒) ส่งเสริมความสงบสุขและรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาความมั่นคงสำหรับประชาชนที่ครอบคลุมในทุกด้าน ครอบคลุมความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในรูปแบบเดิม มาตรการสร้างความไว้วางใจและการระงับข้อพิพาทโดยสันติเพื่อป้องกันสงครามและให้ประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ด้วยกันโดยสงบสุข ไม่มี ความหวาดระแวง และขยายความร่วมมือเพื่อต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติต่าง ๆ ยาเสพติด การค้ามนุษย์ตลอดจนการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกัน และจัดการภัยพิบัติต่าง ๆ

๓) การมีพลวัตและปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอกเพื่อเสริมสร้างบทบาทของอาเซียนในความร่วมมือระดับภูมิภาค เช่น กรอบอาเซียน+๓ กับจีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตลอดจนความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งกับมิตรประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ เช่น สหประชาชาติ

๒. ด้านเศรษฐกิจ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกันและมีการเคลื่อนย้ายสินค้าบริการ การลงทุน เงินทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี อาเซียนได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community Blueprint) ซึ่งเป็นแผนงานบูรณาการการดำเนินงานในด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ๔ ด้าน คือ

๑) การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว (single market and production base) โดยจะมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรีและการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น

๒) การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียนโดยให้ความสำคัญกับประเด็นนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่นนโยบายการแข่งขัน การคุ้มครองผู้บริโภค สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา นโยบายภาษีและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงิน การขนส่ง เทคโนโลยีสารสนเทศและพลังงาน)

๓) การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาคให้มีการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและการเสริมสร้างขีดความสามารถผ่านโครงการต่าง ๆ

๔) การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลกเน้นการปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาคเพื่อให้อาเซียนมีท่าทีร่วมกันอย่างชัดเจน

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในภูมิภาคต่างๆ ของโลกและการแข่งขันทางการค้าที่เพิ่มมากขึ้นเป็นสาเหตุให้ประเทศในกลุ่มอาเซียนต้องร่วมมือกัน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่ม เช่น

๑. จัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนขึ้น

๒. ส่งเสริมการค้าระหว่างกันโดยการลดภาษีศุลกากรให้แก่สินค้าส่งออกของกันและกัน

๓. ดึงดูดการลงทุน จากภายนอกภูมิภาค ให้เข้ามาลงทุนในภูมิภาคมากยิ่งขึ้น

๓. ด้านสังคมและวัฒนธรรม ความร่วมมือของอาเซียนด้านสังคมและวัฒนธรรม หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ความร่วมมือเฉพาะด้าน” คือ ความร่วมมือด้านอื่นๆ ที่มีใช้ด้านการเมืองและเศรษฐกิจโดย มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อแก้ไขปัญหาสังคมที่ส่งผลกระทบต่อในระดับภูมิภาคพัฒนาและเสริมสร้างสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรในภูมิภาคให้ดีขึ้นรวมถึงลดผลกระทบทางสังคมที่เกิดจากการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจของอาเซียนส่งเสริมและรักษาเอกลักษณ์ ประเพณีและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศตลอดจนส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนในแต่ละประเทศสมาชิก โดยประกอบด้วยความร่วมมือในด้านต่างๆ ๖ ด้าน

๑. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Development) ให้ความสำคัญกับการศึกษาการลงทุนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสมส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงประยุกต์เสริมสร้างทักษะในการประกอบการสำหรับสตรีเยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ พัฒนาสมรรถภาพของระบบราชการความร่วมมือในด้านนี้

๒. การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม (Social Welfare and Protection) ได้แก่ การขจัดความยากจน กระจายความมั่งคั่งทางสังคมและความคุ้มครองจากผลกระทบด้านลบจากการรวมตัวอาเซียนส่งเสริมความมั่นคงและความปลอดภัยด้านอาหาร การเข้าถึงการดูแลสุขภาพและส่งเสริมการดำรงชีวิตที่มีสุขภาพการเพิ่มศักยภาพในการควบคุมโรคติดต่อ รับประทานอาเซียนที่ปลอดภัยเสถียรติดการสร้างรัฐที่พร้อมรับกับภัยพิบัติและประชาคมที่ปลอดภัยยิ่งขึ้น

๓. สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice and Rights) ได้แก่ การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการสำหรับสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ การคุ้มครองและส่งเสริมแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ

๔. ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability) ได้แก่ การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลกการจัดการและการป้องกันปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อมข้ามแดน ส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชนส่งเสริมเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมคุณภาพมาตรฐานการดำรงชีวิตในเขตเมืองการประสานนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและฐานข้อมูล ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรชายฝั่งและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน ส่งเสริมการจัดการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ส่งเสริมความยั่งยืนของทรัพยากรน้ำจัดการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการจัดการต่อผลกระทบส่งเสริมการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน

๕. การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (Building an ASEAN Identity) ส่งเสริมการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนและความรู้สึกของการเป็นประชาคมการส่งเสริมและการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของอาเซียน ส่งเสริมการสร้างสรรคดีด้านวัฒนธรรมและอุตสาหกรรม การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับชุมชน

๖. การลดช่องว่างทางการพัฒนา (Narrowing the Development Gap) การดำเนินงานความร่วมมือเหล่านี้อาเซียนได้ดำเนินการทั้งในรูปแบบของความตกลงในระดับต่างๆ (MOU/ Agreement/ Declaration) และโครงการความร่วมมือ ทั้งระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนด้วยกันและระหว่างอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาคซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศคู่เจรจาทั้งในกรอบอาเซียน+๑ และอาเซียน+๓ และองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ความร่วมมือทางด้านสังคมและวัฒนธรรม

คำขวัญอาเซียน

- หนึ่งวิสัยทัศน์, หนึ่งเอกลักษณ์, หนึ่งประชาคม (One Vision, One Identity, One Community)

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง ความเหมือนและความต่างของประเทศในกลุ่มอาเซียน

- คำชี้แจง
๑. นักเรียนเปรียบเทียบประเทศไทยกับประเทศในกลุ่มอาเซียน ต่อไปนี้
 ๒. นักเรียนนำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน

ด้าน	ประเทศที่เหมือนกับไทย	ประเทศที่ต่างจากไทย
การนับถือศาสนา		
การปกครอง		
ประเพณี		

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบความรู้ที่ ๐๑ สำหรับนักเรียน

เรื่อง ความเหมือนและความต่างของประเทศในกลุ่มอาเซียน

ความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมและสังคมของประเทศในกลุ่มอาเซียน

ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ ทั้งที่คล้ายคลึงและแตกต่างกันเป็นผลมาจากปัจจัยทางภูมิศาสตร์ รากฐานทางวัฒนธรรมและการนับถือศาสนา ซึ่งจะสรุปให้เห็นเป็นภาพรวมได้ ดังนี้

๑. ศาสนา ศาสนาสำคัญที่เผยแพร่เข้ามาและได้รับการยอมรับนับถือจากชนชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ พระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาที่ผู้คนส่วนใหญ่ในประเทศไทย เมียนมาร์ ลาว กัมพูชา ล้วนนับถือ ดังนั้นประเพณี พิธีกรรมทางศาสนา ลัทธิความเชื่อต่าง ๆ ของเมียนมาร์ ลาว กัมพูชา และไทยก็จะคล้ายคลึงกัน เช่น การทำบุญตักบาตร การสวดมนตร์ไหว้พระ การให้ความเคารพพระสงฆ์ การนิยมนำบุตรหลานเข้ารับการอุปสมบท เป็นต้น สำหรับประเทศมาเลเซีย บรูไน อินโดนีเซีย ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม จึงมีวัฒนธรรมแบบอิสลาม ประเทศฟิลิปปินส์ได้รับอิทธิพลจากคริสต์ศาสนา ประเทศสิงคโปร์และเวียดนาม นับถือหลายศาสนา โดยนับถือลัทธิธรรมเนียมตามแบบจีนเป็นหลัก

๒. ภาษา ประเทศเพื่อนบ้านที่มีการพูด การเขียน คล้ายคลึงกับไทยก็คือลาวเพียงชาติเดียวเท่านั้น ส่วนชาติอื่น ๆ ก็จะใช้ภาษาของตน ไม่ว่าจะเป็นเมียนมาร์ เวียดนาม อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ โดยที่ภาษาอังกฤษและภาษาจีนจะเป็นภาษากลางที่ใช้ติดต่อกันได้ทั่วทั้งภูมิภาค

๓. ประเพณี พิธีกรรม หากชาติใดที่มีรากฐานการนับถือศาสนาเป็นพระพุทธศาสนา ประเพณี พิธีกรรมต่าง ๆ ก็จะคล้ายคลึงกัน เช่น การทำบุญเลี้ยงพระ การเวียนเทียนเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา ประเพณีเข้าพรรษา เป็นต้น ส่วนประเพณีอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับศาสนา พบว่าหากเป็นประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกันเช่น ไทย เมียนมาร์ ลาว กัมพูชา ก็จะมีประเพณีหลายอย่างคล้ายคลึงกัน เช่น ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง เพียงแต่รายละเอียดของการจัดพิธีจะแตกต่างกันออกไป สำหรับชาติอื่น ๆ ได้แก่ มาเลเซีย อินโดนีเซีย บรูไน จะมีประเพณีพิธีกรรมตามแบบอิสลาม เวียดนามกับสิงคโปร์จะมีประเพณีพิธีกรรมตามแบบจีนและมีวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาผสมผสาน ส่วนชาติที่มีแบบแผนประเพณีพิธีกรรมเหมือนอย่างตะวันตก คือ ฟิลิปปินส์

๔. อาหาร อาหารของประชากรในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนใหญ่จะประกอบด้วยข้าวพืชผัก และเนื้อสัตว์ที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น การปรุงอาหารโดยมากจะใช้เครื่องเทศประเภท กะทิ น้ำมัน รสชาติจัดจ้าน โดยอาหารของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะมีอยู่อย่างหลากหลาย สีสันดูน่ารับประทาน รสชาติเผ็ดร้อน ประเทศที่รับประทานอาหารไม่แตกต่างจากคนไทยก็ยังคงเป็นเมียนมาร์ ลาว กัมพูชา ส่วนประเทศที่เป็นอิสลามยังเคร่งครัดในเรื่องการรับประทานอาหารประเภทเนื้อสัตว์ เช่น ไม่รับประทานเนื้อหมู สัตว์ที่ใช้ในการปรุงอาหารต้องผ่านการฆ่าจากคนมุสลิมเท่านั้น

๕. การแต่งกาย ผู้คนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หากไม่นับชุดพื้นเมืองและชุดประจำชาติแล้ว จะแต่งกายไม่แตกต่างกัน กล่าวคือสังคมเมืองในปัจจุบัน ผู้ชายสวมเสื้อ กางเกง ส่วนผู้หญิงสวมเสื้อ กางเกง หรือกระโปรง แต่ชาวมุสลิมยังมีวัฒนธรรมการแต่งกายที่ไม่เหมือนกับชาวพุทธโดยชาวมุสลิมมีการแต่งกายที่ปกปิดมิดชิดใช้ผ้าคลุมหน้าไว้ ส่วนชาวพุทธจะมีการแต่งกายที่เปิดเผยให้เห็นใบหน้าอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในชนบท

ผู้หญิงจำนวนมากก็ยังคงสวมใส่ผ้าชิ้นกันอยู่ ส่วนชุดประจำชาติของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ล้วนมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ไม่เหมือนกัน ทำให้เมื่อดูแล้วสามารถบอกได้ทันทีว่าชุดแต่งกายนั้น ๆ เป็นของชนชาติใด

กล่าวโดยสรุป วัฒนธรรมเป็นสิ่งดั่งามที่บรรพบุรุษได้สั่งสมและสืบทอดต่อกันมาจนเป็นเอกลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นชาติ อย่างไรก็ตามประเทศในกลุ่มอาเซียนที่ใกล้ชิดและมีดินแดนติดต่อกัน เช่น ลาว เมียนมาร์ กัมพูชา และมาเลเซีย จะมีวัฒนธรรมบางส่วนที่คล้ายคลึงกันหรือมีคติความเชื่อและประเพณีที่เหมือนหรือคล้ายกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านศาสนา เช่น พระพุทธศาสนา เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดประเพณีที่คล้ายคลึงกัน ส่วนศาสนาอิสลาม ในมาเลเซีย ก็พบว่ามีความคล้ายคลึงกับจังหวัดชายแดนทางภาคใต้แต่ประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่ห่างออกไป เช่น สิงคโปร์ บรูไน ก็จะทำให้มีวัฒนธรรมบางอย่างที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าวัฒนธรรม นอกจากจะเป็นสิ่งที่สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชาติ ความเป็นเอกลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นชาติแล้ว วัฒนธรรมยังทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี ความรู้สึกเป็นบ้านพี่เมืองน้องกับประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย

ที่มาข้อมูล : <http://std09664.wordpress.com>

ความแตกต่างกันทางการเมืองและการปกครอง

การปกครองของประเทศสมาชิกอาเซียนมีหลากหลายรูปแบบ ประกอบด้วย

๑. แบบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา มี ๔ ประเทศ คือ ไทย กัมพูชา สิงคโปร์ และ มาเลเซีย
๒. ประชาธิปไตยในระบบประธานาธิบดี ๒ ประเทศ คือ อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์
๓. เผด็จการสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ ๒ ประเทศ คือ ลาวและเวียดนาม
๔. สมบูรณาญาสิทธิราชย์ ๑ ประเทศ คือ บรูไน
๕. เมียนมาร์ อยู่ในช่วงการเปลี่ยนแปลงการปกครอง

สมาชิกในกลุ่มอาเซียนมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด สมาชิกบางประเทศยังมีปัญหาด้านความเป็นประชาธิปไตย และยังปกครองในรูปแบบเผด็จการ ทำให้อาเซียนพัฒนาได้อย่างยากลำบาก

ที่มาข้อมูล : <http://www.trang.psu.ac.th>

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อาเซียนศึกษา

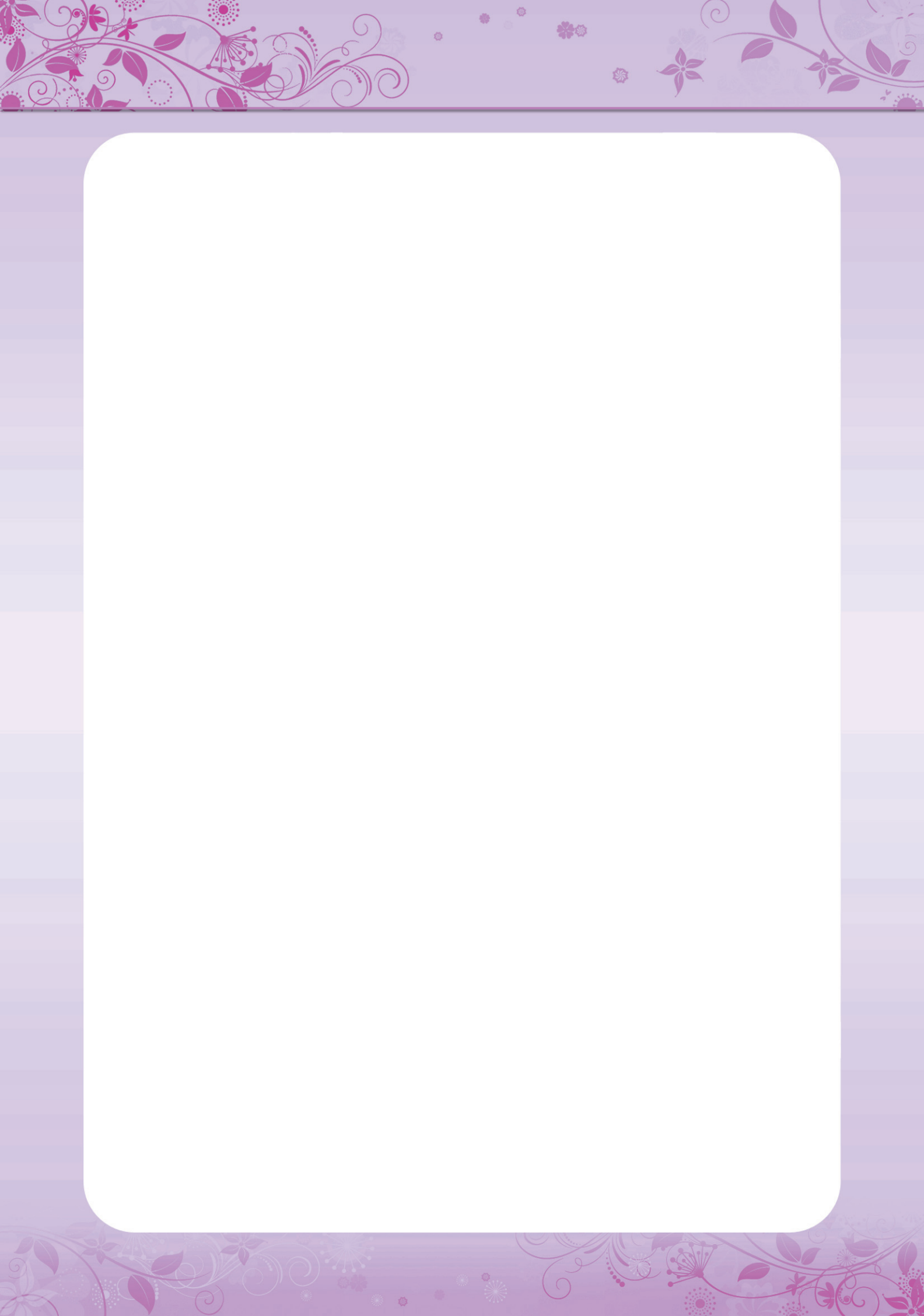
หน่วยย่อยที่ ๑ เรื่อง เพื่อนบ้านของเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

๑. โลกแบ่งออกเป็นกี่ทวีป
 - ก. ๔ ทวีป
 - ข. ๕ ทวีป
 - ค. ๖ ทวีป
 - ง. ๗ ทวีป
๒. ประเทศในกลุ่มอาเซียน ตั้งอยู่ในทวีปใด
 - ก. ทวีปอเมริกา
 - ข. ทวีปเอเชีย
 - ค. ทวีปยุโรป
 - ง. ทวีปแอฟริกา
๓. การกำเนิดอาเซียน มีจุดประสงค์ที่แท้จริงคือ
 - ก. รวมกลุ่มค้าขาย
 - ข. ต่อต้านสหรัฐอเมริกา
 - ค. ต่อต้านการปกครองแบบคอมมิวนิสต์
 - ง. ต่อต้านการปกครองแบบประชาธิปไตย
๔. อินโดจีนหมายถึง
 - ก. ดินแดนที่อยู่ระหว่างวัฒนธรรมจีนกับอินเดีย
 - ข. ดินแดนที่เป็นเมืองขึ้นของจีนและอินเดีย
 - ค. เป็นชื่อเดิมของประเทศอินโดนีเซีย
 - ง. ชื่อช่องแคบที่ใช้ในการเดินเรือ
๕. ข้อใดต่อไปนี่ที่ต่างจากพวก
 - ก. ปราสาทหินพิมาย
 - ข. นครหลวงเว้
 - ค. เครื่องสังคโลก
 - ง. เทศกาลกินเจ
๖. ลักษณะใดต่อไปนี่ที่ไทยไม่ได้รับมาจากอินเดีย
 - ก. ภาพเขียนรามเกียรติ์
 - ข. การแต่งกายของนาฏศิลป์
 - ค. พิธีกรรมทางศาสนาพราหมณ์
 - ง. การกินอาหารโดยใช้ตะเกียบ
๗. สัญลักษณ์ของอาเซียนคือ
 - ก. เส้นด้าย ๑๐ เส้น มัดรวมกัน
 - ข. ต้นข้าว ๑๐ ต้น มัดรวมกัน
 - ค. เชือก ๑๐ เส้น มัดรวมกัน
 - ง. ต้นหญ้า ๑๐ ต้น มัดรวมกัน
๘. ข้อใดต่อไปนี่กล่าวถึงเสาหลักอาเซียนได้ถูกต้อง
 - ก. ความร่วมมือทางด้านการเมือง
 - ข. ความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ
 - ค. ความร่วมมือทางด้านวัฒนธรรม
 - ง. เกี่ยวข้องทั้ง ๓ ข้อ
๙. ประเทศใดต่อไปนี่ที่มีการปกครองคล้ายไทยมากที่สุด
 - ก. เมียนมาร์
 - ข. ลาว
 - ค. สิงคโปร์
 - ง. มาเลเซีย
๑๐. ประเทศใดต่อไปนี่ที่มีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกับไทยมากที่สุด
 - ก. เมียนมาร์
 - ข. ลาว
 - ค. สิงคโปร์
 - ง. มาเลเซีย

หน่วยย่อยที่ ๒
ลักษณะทางกายภาพ
ของกลุ่มอาเซียน

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อาเซียนศึกษา

หน่วยย่อยที่ ๒ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของกลุ่มอาเซียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

๑. ลักษณะทางกายภาพของภาคกลางตอนล่างของไทย ควรแทนด้วยสัญลักษณ์สีใดต่อไปนี้

ก. ข.

ค. ง.

๒. กรุงเทพมหานคร จะแทนที่ด้วยสัญลักษณ์ใด

ก. ข.

ค. ง.

๓. เขื่อนภูมิพล แทนที่ด้วยสัญลักษณ์ใด

ก.

ข.

ค.

ง.

๔. แหล่งน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในอาเซียนอยู่ในประเทศใด

ก. ไทย ข. กัมพูชา
ค. มาเลเซีย ง. อินโดนีเซีย

๕. ประเทศใดต่อไปนี้ ไม่อยู่ในกลุ่มประเทศหมู่เกาะ

ก. อินโดนีเซีย ข. สิงคโปร์
ค. Philip ปินส์ ง. กัมพูชา

๖. ลมที่พัดจากที่ราบสูงทิเบต เข้ามายังตอนเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือของไทยเราเรียกว่า

ก. ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ
ข. ลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้
ค. ลมมรสุมตะวันตกเฉียงเหนือ
ง. ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้

๗. ปรากฏการณ์อะไรต่อไปนี้ที่ไม่เกิดในกลุ่มประเทศอาเซียน

ก. สึนามิ ข. ภูเขาไฟระเบิด
ค. หิมะพัดหลาย ง. ภาวะเรือนกระจก

๘. ข้อใดต่อไปนี้ไม่ใช่ภัยจากธรรมชาติ

ก. การเกิดไฟป่าในอินโดนีเซีย
ข. การเดินขบวนทางการเมือง
ค. การเกิดหมอกควันในภาคเหนือของไทย
ง. อากาศหนาวอุณหภูมิ ๐ องศา

๙. ประเทศใดต่อไปนี้ไม่ได้รับผลกระทบจากสึนามิ

ก. ไทย
ข. ลาว
ค. อินโดนีเซีย
ง. มาเลเซีย

๑๐. อุทกภัยมักเกิดในฤดูใด

ก. ฤดูร้อน
ข. ฤดูฝน
ค. ฤดูหนาว
ง. เกิดได้ทุกฤดู

ป๑๐.๒/ผ ๑-๐๓

ใบงานที่ ๐๓

เรื่อง สัญลักษณ์ทางภูมิศาสตร์

คำชี้แจง จากข้อความที่กำหนดให้ให้นักเรียนเขียนสัญลักษณ์ให้ถูกต้อง

ภาคเหนือ

มีเทือกเขาที่สำคัญคือเทือกเขาถนนธงชัยที่ลากยาวตามแนวเหนือใต้อยู่ทางทิศตะวันตกของประเทศ มีเทือกเขาฝิ่ปันน้ำตั้งอยู่กลางภาค เป็นแหล่งกำเนิดของแม่น้ำ ปิง วัง ยม น่าน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มีเทือกเขาเพชรบูรณ์กั้นระหว่างภาคกลางกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมีแม่น้ำชีกับแม่น้ำมูลไหลลงสู่แม่น้ำโขงที่จังหวัดอุบลราชธานี

ภาคตะวันออก

มีเทือกเขาพนมดงรักกั้นระหว่างไทยกับกัมพูชา

ภาคตะวันตก

เป็นที่ตั้งของเขื่อนศรีนครินทร์ ในจังหวัดกาญจนบุรี

ภาคใต้

มีเทือกเขาภูเก็ตตั้งอยู่ระหว่างกลางของภาค และมีเทือกเขาสนนการาศรี ตั้งอยู่ใต้สุดของประเทศ

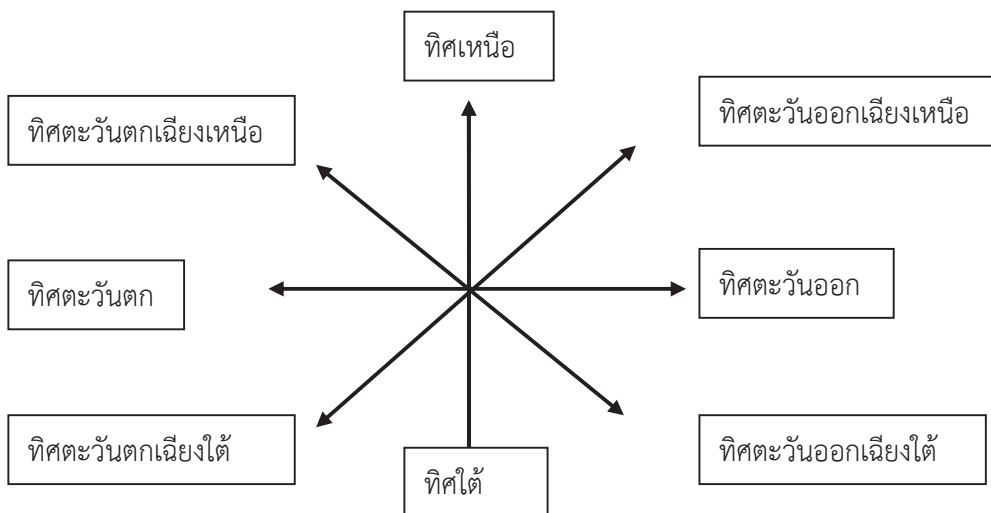

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบความรู้ที่ ๐๑ สำหรับนักเรียน ป.๖

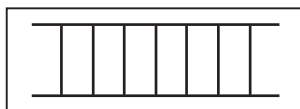
ทิศและสัญลักษณ์ทางภูมิศาสตร์

ทิศ ในแผนที่โลกจะกำหนดให้ขั้วโลกเหนือเป็นทิศเหนือ ขั้วโลกใต้เป็นทิศใต้ และเมื่อหันหน้าไปทางทิศเหนือทางขวามือของผู้อ่านจะเป็นทิศตะวันออก ข้ามือของผู้อ่านจะเป็นทิศตะวันตก

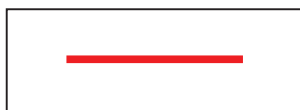

สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมาย

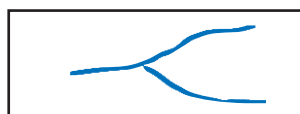
ในแผนที่ส่วนใหญ่ใช้เส้นหรือสีเป็นสัญลักษณ์แทนสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏบนพื้นผิวโลก สัญลักษณ์ที่ใช้กันโดยทั่ว ๆ ไป ได้แก่

ใช้แทน ทางรถไฟ

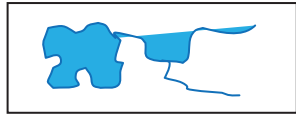
ใช้แทน ทางรถยนต์

ใช้แทน แม่น้ำ

ใช้แทน ภูเขา

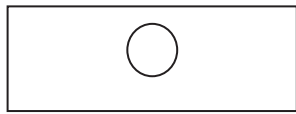
ใช้แทน แหล่งน้ำ หรืออ่างเก็บน้ำ

ใช้แทน เส้นกั้นอาณาเขต หรือเขตประเทศ

ใช้แทน ที่ตั้งเมืองหลวง

ใช้แทน ที่ตั้งจังหวัดหรือเมืองสำคัญ

สีที่ใช้ในทางภูมิศาสตร์

สีเขียว ใช้แทนที่ราบลุ่ม หรือป่าไม้ภูเขา

สีฟ้า ใช้แทน แหล่งน้ำ เช่น ทะเล มหาสมุทร

สีเหลือง ใช้แทน ที่ราบสูง หรือพื้นที่สูง

สีน้ำตาล ใช้แทน ที่สูง หรือภูเขาสูง

ป๑๐.๒/ผ ๒-๐๓

ใบงานที่ ๐๓

เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของกลุ่มอาเซียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. ที่ตั้งของประเทศในกลุ่มอาเซียนคือ (บอกเป็นละติจูด และลองจิจูด).....

.....

๒. ประเทศในกลุ่มอาเซียนประกอบด้วยดินแดน ๒ ส่วนใหญ่ คือ

๑..... ประกอบไปด้วยประเทศอะไรบ้าง.....

.....

๒..... ประกอบไปด้วยประเทศอะไรบ้าง.....

.....

๓. ภูเขาในกลุ่มประเทศอาเซียนที่สำคัญคือ

.....

.....

๔. แม่น้ำในกลุ่มประเทศอาเซียนที่สำคัญคือ

.....

.....

๕. ลักษณะภูมิอากาศของประเทศในกลุ่มอาเซียนคือ

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบความรู้ที่ ๐๒ สำหรับนักเรียนชั้น ป.๕

เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ที่ตั้งและอาณาเขต

อาเซียนมีที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการทางด้านต่างๆ และยังมีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ จึงมีผู้คนได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานตั้งแต่สมัยโบราณ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตั้งอยู่ระหว่าง ปรมาณละติจูดที่ ๒๘ องศาเหนือ ถึง ๑๑ องศาใต้ และระหว่างลองจิจูดที่ ๙๒ องศาตะวันออกถึง ๑๔๐ องศาตะวันออก ซึ่งอยู่ระหว่างมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก ประกอบด้วยดินแดนส่วนที่เป็นภาคพื้นทวีป และหมู่เกาะ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีสภาพพื้นที่ที่หลากหลาย เช่น ภูเขาและที่สูง ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ เช่น ป่าไม้ สัตว์ป่า แร่ธาตุ และเป็นต้นกำเนิดแม่น้ำสายต่างๆ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำจืดที่มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในด้านเป็นแหล่งอาหาร ใช้ทำการเกษตร และการคมนาคม ตลอดจนที่ราบลุ่มแม่น้ำซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูก นอกจากนี้ยังมีชายฝั่งทะเลยาวเป็นแหล่งอาหารจากทะเลและเส้นทางเดินเรือทางทะเลมาตั้งแต่โบราณ

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นภูมิภาคหนึ่งของทวีปเอเชีย โดยทิศเหนือติดต่อกับประเทศจีน ทิศตะวันออกจดมหาสมุทรแปซิฟิก ทิศใต้จดมหาสมุทรอินเดีย ทิศตะวันตกติดต่อกับประเทศอินเดียและบังคลาเทศ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วยดินแดน ๒ ส่วนใหญ่ๆ คือ

- ๑) ส่วนที่อยู่บนผืนแผ่นดินใหญ่ เรียกว่า คาบสมุทรมินโดจีน เป็นที่ตั้งของประเทศไทย เมียนมาร์ ลาว กัมพูชา เวียดนาม และมาเลเซีย

๒) ส่วนที่เป็นหมู่เกาะ เรียกว่า กลุ่มเกาะมลายู เป็นที่ตั้งของประเทศฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย บรูไน สิงคโปร์ ดินแดนบางส่วนของมาเลเซียบนเกาะบอร์เนียว (มาเลเซียตะวันออก) และติมอร์ตะวันออก ซึ่งแยกตัวออกจากประเทศอินโดนีเซีย และประกาศเอกราชเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศ หมายถึง สภาพทั่วไปๆ ไปบนพื้นโลก ซึ่งมีความสูงต่ำไม่เท่ากัน ก่อให้เกิดเป็นภูเขา ที่ราบสูง ที่ราบชายฝั่งทะเล แม่น้ำ ทะเลสาบ เป็นต้น ซึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีลักษณะดังนี้

เขตทิวเขาในคาบสมุทรอินโดจีน เป็นแนวทิวเขาที่ต่อเนื่องจากทิวเขาหิมาลัยทอดเข้ามาในคาบสมุทรอินโดจีน ประกอบด้วยทิวเขาทางภาคตะวันตกของเมียนมาร์ ได้แก่ ทิวเขาปาตะไก และทิวเขาอาระกันโยมา ทิวเขาแนวนี้ได้ต่อเนื่องลงไปในมหาสมุทรอินเดีย เป็นหมู่เกาะอันดามัน และหมู่เกาะนิโคบาร์ และเชื่อมต่อกับเกาะสุมาตรา ทิวเขาทางตอนกลางของคาบสมุทร ได้แก่ ทิวเขาแดนลาว ทิวเขาถนนธงชัย และทิวเขาตะนาวศรี กั้นพรมแดนระหว่างไทยกับเมียนมาร์ และมีแนวต่อเนื่องไปจนถึงมาเลเซียตะวันตก และแนวที่ ๓ เป็นทิวเขาทางตะวันออก ของคาบสมุทร ได้แก่ทิวเขาอันนัมในลาว และเวียดนาม

เขตที่ราบลุ่มแม่น้ำในคาบสมุทรอินโดจีน มีบริเวณที่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำขนาดใหญ่ ๕ แห่ง คือราบลุ่มแม่น้ำอิรวดี ในภาคกลางของเมียนมาร์ ที่ราบลุ่มแม่น้ำสาละวิน ในภาคตะวันออกของเมียนมาร์ ที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ในภาคกลางของไทย ที่ราบลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นแม่น้ำแบ่งเขตระหว่างเมียนมาร์ ไทย ลาว และไหลเข้าไปในกัมพูชา และเวียดนาม และที่ราบลุ่มแม่น้ำแดง ในเวียดนามตอนเหนือ บริเวณปากแม่น้ำอิรวดี และแม่น้ำโขงจะมีลักษณะเป็นดินดอนสามเหลี่ยม เนื่องจากการทับถมของโคลนตะกอนที่แม่น้ำพัดพามาบริเวณปากแม่น้ำ ทำให้ปากแม่น้ำตื้นเขิน

เขตกลุ่มเกาะมลายู เป็นกลุ่มเกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของโลก มีเกาะรวมกันมากกว่า ๒๐,๐๐๐ เกาะ ประกอบด้วยเกาะสำคัญ ๒ เกาะ

๑) หมู่เกาะฟิลิปปินส์ เป็นที่ตั้งของประเทศฟิลิปปินส์ มีเกาะรวมกันทั้งหมดประมาณ ๗,๑๐๐๐ เกาะ เกาะใหญ่ที่สุดคือ เกาะลูซอน รองลงมาคือ เกาะมินดาเนา

๒) หมู่เกาะอินดิสตะวันออก เป็นที่ตั้งประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซียตะวันออก บรูไน และติมอร์-เลสเต มีเกาะรวมกันทั้งหมดประมาณ ๑๓,๖๐๐ เกาะ เกาะใหญ่ที่สุดของหมู่เกาะนี้คือเกาะนิวกินี รองลงมาเกาะบอร์เนียว ทั้งสองเกาะมีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ ๒ และที่ ๓ ของโลก

ลักษณะภูมิประเทศของกลุ่มเกาะมลายู ส่วนใหญ่มีทิวเขาอยู่ทางตอนในเกาะล้อมรอบด้วยที่ราบชายฝั่งทะเล ตามบริเวณทิวเขาในประเทศอินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์มีภูเขาไฟอยู่เป็นจำนวนมาก บางลูกเป็นภูเขาไฟที่ยังมีพลังปะทุอยู่

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศ หมายถึง ลักษณะของลมฟ้าอากาศที่มีอยู่ประจำ ในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของอุณหภูมิประจำเดือน และปริมาณฝนที่ตกในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ ของปี ตลอดจนชนิดของพืชพรรณธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ

ลักษณะภูมิอากาศร้อน แบ่ง ๒ ประเภทใหญ่ๆ คือ

๑. ภูมิอากาศร้อนชื้นหรือภูมิอากาศแบบป่าชื้นร้อน มีฝนตกชุก ฤดูฝนค่อนข้างยาวนาน พืชพรรณธรรมชาติเป็นป่าดงดิบ มีต้นไม้ขึ้นแน่นทึบ และมีใบสีเขียวตลอดทั้งปี ได้แก่ อินโดนีเซีย ตีมอร์-เลสเต บรูไน มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ บริเวณชายฝั่งของเมียนมาร์ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงของไทย และชายฝั่งของเวียดนาม

๒. ภูมิอากาศร้อนชื้นสลับแล้ง หรือภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้าเขตร้อน มีฝนปานกลางฤดูฝนยาวนาน ประมาณครึ่งปี สลับกับฤดูแล้งอีกครั้งปี พืชพรรณธรรมชาติเป็นป่าไม้ผลัดใบเขตร้อน ได้แก่ ส่วนใหญ่ของคาบสมุทรมอินโดจีนที่อยู่ห่างจากชายฝั่งทะเลเข้าไปภายใน

ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ประเทศใดจะมีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์จะอยู่กับปัจจัย ๓ ประการ คือ

๑. ความเหมาะสมในเกิดทรัพยากรธรรมชาติ
๒. ความสามารถในการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์
๓. ความสามารถในการจัดการที่เหมาะสม

ประชากร

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปี ๒๐๑๕ มีประชากรประมาณ ๖๐๐ ล้านคน เกาะสุมาตราคือเกาะที่มีปริมาณความหนาแน่นที่สุดในโลก มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภาษา และ ศาสนา รวมทั้งมีชาวจีนอพยพมาเป็นจำนวนมาก

ศาสนา

ทางฝั่งแผ่นดินใหญ่ในภูมิภาคนี้ จะนับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนมาก ประเทศเหล่านั้นคือ ไทย เวียดนาม ลาว กัมพูชา เมียนมาร์ และ สิงคโปร์ ส่วนทางด้านคาบสมุทรมลายู และ หมู่เกาะอินโดนีเซีย จะนับถือศาสนาอิสลาม ได้แก่ประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย และ บรูไน ส่วนประเทศฟิลิปปินส์และประเทศติมอร์-เลสเตนับถือศาสนาคริสต์เป็นหลัก

ที่มาข้อมูล : <http://203.172.243.210/elearning/mod/resource/view.php>

ป๑๐.๒/ผ ๓-๐๓

ใบงานที่ ๐๓

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

- คำชี้แจง**
๑. นักเรียนหาภาพปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่พบเห็นมาติดลงบนใบงาน แล้ววิเคราะห์ว่าสถานที่ เกิดภัยธรรมชาติ มีลักษณะทางกายภาพอย่างไร
 ๒. นักเรียนนำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน

สถานที่เกิดภัยธรรมชาติ มีลักษณะทางกายภาพอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบงานที่ ๐๓

เรื่อง ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่มีผลต่อประเทศในกลุ่มอาเซียน

คำชี้แจง นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๑. ยกตัวอย่าง ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดจากการกระทำของแรงน้ำ มา ๒ อย่าง

.....

๒. น้ำค้างแข็งเกิดจากอะไร.....

.....

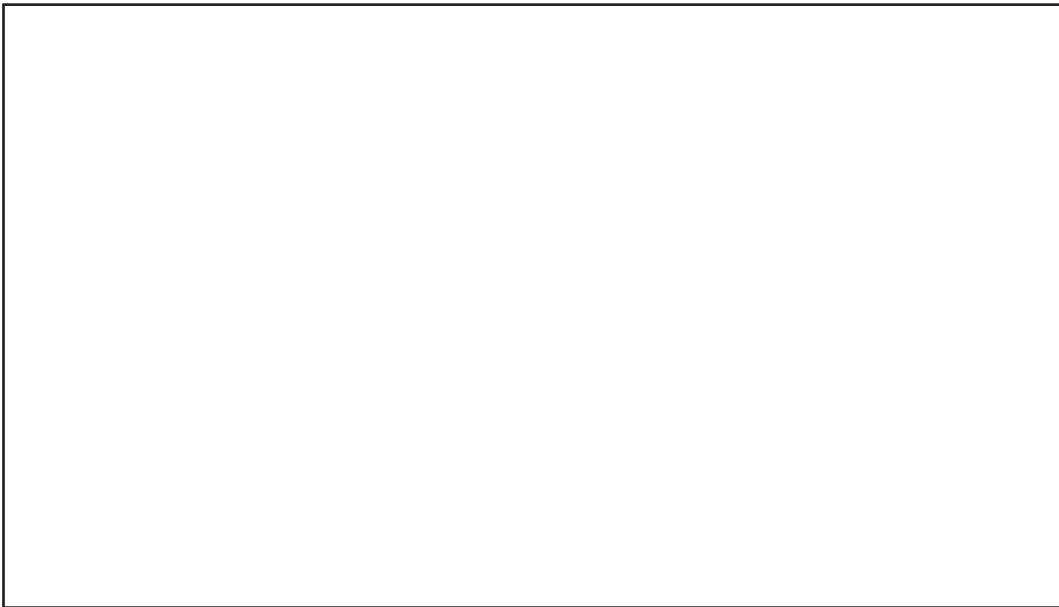
.....

๓. อธิบายการเกิดปรากฏการณ์ภูเขาไฟระเบิด.....

.....

.....

๔. ให้นักเรียนวาดภาพการเกิดปรากฏการณ์เรือนกระจก

๕. ยกตัวอย่าง ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในประเทศไทย มา ๑ อย่าง.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง อาเซียนศึกษา

หน่วยย่อยที่ ๒ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของกลุ่มอาเซียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

๑. ลักษณะทางกายภาพของภาคกลางตอนล่างของไทย ควรแทนด้วยสัญลักษณ์สีใดต่อไปนี้

๒. กรุงเทพมหานคร จะแทนที่ด้วยสัญลักษณ์ใด

๓. เชื้อนภูมิพล แทนที่ด้วยสัญลักษณ์ใด

๔. แหล่งน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในอาเซียนอยู่ในประเทศใด

- ก. ไทย ข. กัมพูชา
ค. มาเลเซีย ง. อินโดนีเซีย

๕. ประเทศใดต่อไปนี้ ไม่อยู่ในกลุ่มประเทศหมู่เกาะ

- ก. อินโดนีเซีย ข. สิงคโปร์
ค. ฟิลิปปินส์ ง. กัมพูชา

๖. ลมที่พัดจากที่ราบสูงทิเบต เข้ามายังตอนเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือของไทยเราเรียกว่า

- ก. ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ
ข. ลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้
ค. ลมมรสุมตะวันตกเฉียงเหนือ
ง. ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้

๗. ปรากฏการณ์อะไรต่อไปนี้ที่ไม่เกิดในกลุ่มประเทศอาเซียน

- ก. สึนามิ ข. ภูเขาไฟระเบิด
ค. หิมะพั่งทลาย ง. ภาวะเรือนกระจก

๘. ข้อใดต่อไปนี้ไม่ใช่ภัยจากธรรมชาติ

- ก. การเกิดไฟป่าในอินโดนีเซีย
ข. การเดินขบวนทางการเมือง
ค. การเกิดหมอกควันในภาคเหนือของไทย
ง. อากาศหนาวอุณหภูมิ ๐ องศา

๙. ประเทศใดต่อไปนี้ไม่ได้รับผลกระทบจากสึนามิ

- ก. ไทย
ข. ลาว
ค. อินโดนีเซีย
ง. มาเลเซีย

๑๐. อุทกภัยมักเกิดในฤดูใด

- ก. ฤดูร้อน
ข. ฤดูฝน
ค. ฤดูหนาว
ง. เกิดได้ทุกฤดู